

Til: Finansminister Trygve Slagsvold Vedum
Epost: postmottak@fin.dep.no

Dato: 17.03.2022

Vår referanse: ØH

Kopi: Statssekretærer, finansdepartementet

Innspill til revidert nasjonalbudsjett 2022

IKT Norge er inneforstått med at revidering av statsbudsjettet for 2022 ikke medfører en ny ordinær budsjettrunde eller en kraftig økning i oljepengebruken, men i all hovedsak er et stoppunkt for å korrigere for nye anslag og hendelser. Våre innspill er derfor nettopp relatert til dette.

Det er etter vårt syn to store hendelser som det naturlig nok ikke er tatt høyde for i statsbudsjettet for 2022.

- 1) Store ekstra inntekter til statskassen som følge av rekordhøye strømpriser.
- 2) Situasjonen i Ukraina og konsekvenser for Norge.

Vi foreslår derfor at 1) store engangsinntekter som følge av økte strømpriser bør investeres i engangsutgifter i digital infrastruktur, i tillegg til kompensasjonsordninger for innbyggere, organisasjoner og bedrifter, og 2) at det bevilges nødvendige midler for å bedre cybersikkerheten som følge av en økt trussel mot norsk infrastruktur som følge av situasjonen mellom Russland og Ukraina.

Investering i digital infrastruktur

En ny [rapport](#) fra Samfunnsøkonomisk Analyse viser at bredbåndsinfrastruktur og digitalisering kan gi milliarder i økt verdiskaping for Norge. Den viser også at bredbånd uten flaskehals er mulig og store nyttevirkninger, men mulighetene er ikke til stede i hele landet. Vekst i samfunnsnytte forutsetter kapasitetsøkende investeringer og et økt tempo i bredbåndsutbyggingen til alle, vil øke den samlede

samfunnsnytt. Det er imidlertid behov for økt offentlig medfinansiering for å forsere en slik infrastrukturbygging.

IKT Norge har tidligere [kartlagt](#) at behovet for å tilby alle høyhastighetsbredbånd vil ha en merkostnad på opp mot 5 mrd. kroner i offentlig medfinansiering. I en situasjon med store økte engangsinntekter knyttet til statskassen bør disse gå til økte engangsinvesteringer i bredbånd i områder av landet som ikke er dekket. Vi ber derfor om at post 541.60 Bredbåndsutbygging minimum dobles slik at det i 2022 samlet bevilges 600 mill. kroner.

På sett og vis kan bruk av ekstraordinære inntekter sammenlignes med bruk av oljepenger. Det i så måte relevant å vise til at et samlet Storting har sluttet seg bak intensjonene om at pengebruken skal rettes inn mot **infrastruktur**, kunnskap og vekstfremmende skattelettelser (vår utheving).

Vi foreslår videre at regjeringen etablere en kompensasjonsordning rettet mot bedriftene, etter samme modell og varighet som husholdninger ved en strømpris over et bestemt nivå. I lys av prognosene knyttet til kraftmarkedet og store prisvariasjoner mellom ulike landsdeler, bør også regjeringen vurdere å avvikle mva-fritaket for strøm i Nord-Norge, enten ut 2022 eller permanent og bruke merprovenyet på å redusere el-avgiften for alle.

Økt satsing på cybersikkerhet

Advarslene fra de hemmelige tjenestene i Norge har vært svært tydelige de siste to årene: Kina og Russland planlegger, og gjennomfører, hybride operasjoner mot Norge med hensikt å skade Norges omdømme, økonomiske interesser og med hensikt å undergrave norske myndigheters autoritet og evne til å håndtere krisesituasjoner. I tillegg er intensjonen å kunne gjennomføre angrep som skader kritisk norsk infrastruktur. Russlands invasjon av Ukraina har aktualisert denne problemstillingen ytterligere. I en situasjon der norske råvarer som olje og gass erstatter tilsvarende russiske, er det dessverre nærliggende å frykte angrep på norsk infrastruktur og norske institusjoner. IKT Norge er bekymret for Norges evne til å stå mot slike angrep, bl.a. begrunnet med at cybersikkerhet er nedprioritert av forsvaret og at det både utdannes og rekrutteres for få med spisskompetanse knyttet til cybersikkerhet.

IKT Norge er også bekymret for den digitale sikkerheten i kommunene. Bare ca. 60 prosent av norske kommuner mener at de har sikret sine egne data godt nok.

Rapporten «[IT i praksis](#)» (Rambøll 2021) viser at kun 38 prosent av kommunene mener at de selv har tilstrekkelig kompetanse på informasjonssikkerhet.

På denne bakgrunn foreslår vi følgende tiltak.

- Den interne nedprioriteringen av cybersikkerhet i Forsvaret reverseres, eventuelt økes bevilgningene til cybersikkerhet under forsvarsdepartementets budsjett med 100 mill. kr.
- Det bevilges 100 mill. kr øremerket til digitale sikkerhetstiltak i kommunesektoren.
- Det etableres 500 nye IKT-studieplasser, hvorav 100 knyttet til digital sikkerhet og det etableres et program for videreutdanning av cyber-ressurser.
- Det varsles at det snarest etableres mer omfattende og mer formelle strukturer for samarbeidet mellom offentlig og privat sektor knyttet til utveksling av informasjon, kompetanse og beredskapsøvelser og det blir obligatorisk å rapportere cyberangrep på norske bedrifter, institusjoner og organisasjoner.

I tillegg - uten at det er direkte relatert til arbeidet med revidert nasjonalbudsjett - bør Norge snarest ta opp cybersikkerhet i FNs Sikkerhetsråd og ta initiativ til et omfattende samarbeide i EU, FN og Nato for å utvikle både defensive og offensive cyberkapasiteter.

Norge må også snarest gjennomføre en oppdatert nasjonal kartlegging av vår cyberberedskap og evne til digital suverenitet - og iverksette nødvendige tiltak på både lokal og nasjonalt nivå snarest og senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2023.

Vi viser for øvrig til vårt samlede innspill til arbeidet med statsbudsjettet for 2023.

Med vennlig hilsen
IKT Norge

Øyvind Husby
Administrerende direktør
E-post: husby@iktnorge.no